

איזורים

דפי הוראה
למורי האולפנים

גיליון כמלי חשיבי - דצמבר 1992

פתיח

קריאה שבלב

הבנת הנקרא היא, ללא ספק, מיומנות מרכזית בין המיומנויות המוקנות באולפן, ויש המייחסים לה אף יתר חשיבות מיומנות הדיבור, במיוחד כשמדובר באוכלוסיית תלמידים משכילה.

על המורה לזכור שתפקידו להכין את התלמיד לעצמאות בקריאה. כדי שהתלמיד יהיה עצמאי בקריאה, אין צורך שהוא יבין את כלל המלים והמבנים הלשוניים שבטקסטים הנקראים על ידו. בקריאה הוא מפעיל מספר כשרים, שהפעלתם מסייעת לו להתגבר על חסר לשוני. כושר הזיהוי, שבעזרתו התלמיד מבין את הקשר בין הסימנים הכתובים לבין הצלילים שהם מייצגים, כושר הפיענוח, שבעזרתו התלמיד מחבר אותיות למלים ומלים למשפטים, ובעזרתו הוא יכול לזהות את תפקודה של המלה - ועקב כך לרוב גם את מובנה - לפי מקומה במשפט (למשל, במשפט 'המורה ספר את התלמידים', המלה 'ספר' היא בהכרח פועל); כושר התיבנות (סטרוקטוראציה), המאפשר לתלמיד להבין את היחסים ההגיוניים בין חלקי הטקסט, על סמך ידיעתו את תפקידן של מלות חיבור וקישור, מלות רמוז, ה' הידועה וכו'. מי שמבין את תפקידן, מסוגל תכופות לנחש את משמעות

המלים המצטרפות אליהן; כושר הפרשנות, המבוסס על היכרות מוקדמת עם מושגים, רמוזים תרבותיים.*

האובייקטים של הבנת הנקרא הם כלל הטקסטים הנלמדים או המטופלים בכיתה, למן הפתקה, רשימת המצרכים, מודעות, 'טקסטים' הכוללים מידע מרוכז כגון לוח-שעות של יציאת אוטובוסים בקו מסוים - ועד לעיתון ולטקסט העיוני והספרותי. ברצוננו לציין, עם זאת, שהעיסוק בטקסטים המופיעים בספרי הלימוד איננו, בדרך כלל, בגדר הבנת הנקרא, כי הקטעים בספרי הלימוד (בעיקר למתחילים) כבר מתובנתים: הם בגדר 'מגש של תבניות', המוכן ללומד ללעיסה, התוצאה של לעיסת הטקסט מראש היא שהוראתו היא קווית (לינארית) בהכרח, אפילו אם אין מלמדים אותו קטע-קטע. לפי הסדר, הסיבה: הטקסט בספרי הלימוד נועד מלכתחילה ללמד אלמנט מסוים (תבנית תחבירית, גזרת פועל מסוימת, אוצר מלים ייחודי), ואם אין מלמדים טקסט כזה בשלמותו - מחמיצים את מטרת הוראתו.

העקרונות שאנחנו מציעים בהבנת הנקרא:

א) היאחות תכופה בחומר 'אותנטי', דהיינו

* ההבחנות בפקסה זו מבוססות על הפרק 'הוראת טקסט' במדריך להוראת עברית, הוצאת משרד החינוך והתרבות, המרכז לתוכניות לימודים, ירושלים, תש"ם.

חומר השאוב מחיי היומיום. מודעות (גם של פרסומות), הודעות שונות (על שעות הקבלה של רופא חדש בקופת חולים, על חלוקת מסכות גאז...), מידע מרוכז מסוגים שונים (על מועדי נסיעות, המראות של מטוסים, תעריפי נסיעות), היתרון של חומר כזה הוא כפול: ראשית, הוא נותן לתלמידים הרגשה שהם עוסקים בעניינים 'מועילים', בעלי חשיבות לחיי היומיום שלהם; טקסטים כאלה קל ללמד בדרך של איתור מידע רלוואנטי למעיין, מבלי להבין את מלוא הפרטים והמנחים. - כך עשוי הלומד להתרגל לדרך הקריאה הנכונה של טקסטים בשפה זרה: לשלוף מתוכו את המשמעותי לו, ללמוד מן הידוע והמוכר (למשל, מספרים) על מנחים אחרים שאינם מוכרים (דבר דומה יוכל לעשות התלמיד כשיקרא באולפן טקסטים עיוניים - משמעות אישים המוכרים לו לעיתים, מתאריכים המצוינים במספרים הוא יוכל לנחש את החקשר).

ב) לא לקרוא טקסט בקול רם בכיתה - לא מפי התלמידים ולא מפי המורה (להוציא טקסטים בעלי ערך חווייתי מיוחד). הבנת הנקרא איננה תירגול - מביך למדי - בהגייה בלשון החדשה. גם אין צורך שהמורה יכתיב פרשנות (אינטרפרטאציה) של הטקסט באמצעות קריאה מפיו. המלים החדשות לתלמידים אמורות להופיע בשיחה המכינה. אם המורה רוצה לשמוע את התלמידים 'הוגים' מלה או צירוף מלים מסוים המופיע בטקסט, הוא יכול לגרום להם לומר את המלים בקול על ידי הפניית שאלה שהתשובה עליה תגרום לתלמיד לצטט את הטקסט (למשל: איפה אתה מוצא את הרעיון X בטקסט? איזה משפט בטקסט עשה עליך רושם?)

ג) לא לקרוא את הטקסט באופן קווי, כלומר מהתחלה עד הסוף, לפי הסדר. בכל טקסט צריך לאתר נקודה מרכזית, עניין מיוחד שבו יתמקדו המורה והתלמידים. אפשר, כמובן, גם לעסוק במספר עניינים בטקסט, לאו דווקא לפי סדר הופעתם בו. מכל מקום, אין צורך למצות את הטקסט על כל היבטיו התוכניים והלשוניים.*

* הבנת הנקרא שימשה נושא מרכזי בהד האולפן 62. לגישה שונה מזו המוצעת כאן, ראו מאמרו של שלמה הרמתי, 'שיכתוב דידאקטי', הד האולפן 65.

בארנו

הבנת הנקרא

מודעות עבודה
(חומר 'אותנטי')*

* השוו מאמרה של שולמית אורן בהד האולפן 62. המטפל בחומר דומה למתחילים.

שאלות:

1. מי מתאים לעבודה, לפי המודעות?
2. האם כל מי שרוצה לעבוד כמתכנת, יקבל תשובה?
3. באילו שעות צריך לעבוד מי שרוצה לעבוד ברשת המזון?

קריאת עיתון

כשמדובר בקריאת עיתון, אנחנו מציעים קריאה אקסטנסיווי, מרפרפת, לצורך עמידה על עיקר המידע שבטקסט, בלי להתפס לכל פרט ופרט. המורה יביא לכיתה עיתון שלם ולא קטעים מצולמים מתוכו. המורה והתלמידים יסקרו 'בהצצה' עמוד שלם או מדור שלם בעיתון, או שהמורה יבחר לטיפול ממוקד בקטעים קצרים מתוך ידיעה אחת או מיספר ידיעות (לאו דווקא כותרות). כיצד לבנות שיעור מסוג זה?

להלן שש הצעות:

1. אפשר לדפרף בעיתון שלם (שער למתחיל או עיתון יומי כלשהו או אפילו מיגזון עיתונים יומיים) כדי לאתר מדורים שונים: באיזה עמוד נמצא חומר על כדורגל? איפה נמצא את רשימת התוכניות של הרדיו והטלוויזיה? היכן נמצאים המאמרים הארוכים ביותר? איפה נמצאים מכתבי הקוראים?

2. אפשר להתאמן באיתור מהיר של מידע רלוואנטי באמצעות הצבת משימה המבוססת על תוכניות הרדיו והטלוויזיה. המורה יאמר לתלמיד: 'ניח שביום רביעי, בשעה 4.00, יש לך זמן לראות טלוויזיה: איזו תוכנית תראה בשעה זו? או יאמר לתלמידה: אמרת לי שאת אוהבת את התוכנית X: באיזו שעה משדרים אותה?

3. אפשר לפתוח את השיעור בשאלה לתלמידים: מה, לדעתכם, יהיה הנושא המרכזי (הדומיננטי) בעיתון היום? - המורה מתבסס במקרה כזה על ידע העולם של התלמידים (למשל, מה שקראו אתמול בעיתון בשפת-האם שלהם). תוך כדי דיון, יתבררו המלים והביטויים האופייניים לנושא הנידון, והמורה ירשום אותם על הלוח. לאחר השיחה, המורה יבקש מהתלמידים לפרוש את העיתון לפנייהם ולבדוק, על ידי ספירת הכותרות השייכות לאותו נושא, אם אכן הציפייה התממשה. ברוח דומה: אפשר לבקש מהתלמידים שיאתרו את כל כותרות

העיתון העוסקות בכלכלה או ביחסי חוץ או ברכילות על דמויות מפורסמות. יישמר תוך כך העיקרון של זיהוי כללי של הנושא באמצעות כמה מלות מפתח שיוקנו בשיחה המכינה.

4. על-פי אותם עקרונות, ניתן לתרגל גם כך: הכיתה תחולק לקבוצות בנות 5 לומדים בכל אחת, וכל קבוצה תקבל 4-5 כותרות מעיתונים שונים (בכיתה מתקרמת ניתן להשתמש לאותה מטרה במכתבי קוראים). כל קבוצה תיחשב לוועדה ייחודית בתוך מערכת העיתון, והיא תתבקש לבחור בשני פריטים בלבד (כותרות או מכתבים) מתוך המבחר שקיבלה - משום שבעיתון אין מקום ליותר מכך. חברי הקבוצה יחליטו מה ייכנס לעיתון ומה לא, וינמקו את החלטתם במכתב (או בעל-פה) לעורך העיתון. הזמן שיעמוד לרשות חברי הקבוצות יוגבל כך שדם לא יוכלו לקרוא הכול בפרוטרוט, אלא רק לעמוד על העיקר. מאורך, המכתב המנומק נועד לאלץ את המשתתפים לברר לעצמם במה המדובר, ולא לאלתר תשובה בלאחר-יד.

5. בקוראנו כותרת של ידיעה בעיתון, אנו מפתחים - ציפיות באשר לתוכן הידיעה. נוכל לנצל בשיעור עניין זה כך: נעתיק ללוח את אחת הכותרות ונבקש מהלומדים להציע שאלות שלדעתם הידיעה (שאותה כותרת עומדת בראשה) עשויה לתת להן תשובה. נרשום על הלוח את כל השאלות שיוצעו, ואחר-כך נבקש מהלומדים לקרוא את הידיעה רק כדי לבדוק על אילו מהשאלות היא משיבה. שאלות שאין להן התייחסות בקטע, יימחקו. לאחר קריאה שנייה, יתבקשו התלמידים להוסיף שאלות שלא נשאלו קודם, אך שיש התייחסות להן בידיעה. רק לאחר הקריאה השלישית, תתבקש הכיתה לענות על השאלות. כך ייקרא אותו קטע שלוש פעמים, כדי לבצע מטלות המשתנות מקריאה לקריאה, ובלא ש'הסברנו מלים'. תוכן הקטע מתברר מקריאה לקריאה, עד שלבסוף הלומדים מצליחים לענות על שאלות התוכן (שהם עצמם ניסחו) ללא קושי.

6. נביא לכיתה ידיעה שנוכחים בה כמה שמות של אנשים או מקומות, ונבקש מהלומדים לאתר במהירות את השמות (נגביל מראש את זמן הקריאה, כדי לא לאפשר ללומדים להתעכב על פרטים שוליים), ולציין מה עשה כל אחד מהאנשים או מה נעשה בכל אחד מן המקומות. אם בקטע מופיעים מיספרים, אפשר להטיל משימה: באיזה הקשר כל מיספר מופיע?

נושאי המשך

הוראה לביתות המשך

עורך: עידו בסוק

חברי המערכת: אורה רינגל, יעל קניאל, דניאלה הר-ציון, סימה קדם, דבורה בן-נר, ענת רוז, דוד טסלר

אזרח רענן

בגיליון הקודם, הצענו במסגרת מדור זה דרכים בטכניקה של קריאת עיתון. מדובר היה בהבנת הנקרא בעיתון, בהקשר של כיתת המשך. אולם לטיפול בעיתון בכיתת האולפן יש היבטים נוספים:

א. העיתון מעביר תכנים שונים הנוגעים לתכנים מגוונים - אורחיים, מדיניים, יהודיים, היסטוריים כלליים, המורה, ובמיוחד המורה בכיתת המשך האמור להתרכז בתכנים, יכול להיאחז בחומר השוטף והמזדמן של העיתון כדי להגיע ממנו לעניינים עקרוניים בתחומים חשובים כגון מוסדות המדינה, יחסי האזרח והרשות, פעולת הדמוקרטיה, ענייני משפט ופלילים, יחסי דתיים וחילוניים וכן מושגים העולים מההיסטוריה הציונית או היהודית העולים מדי פעם בדיעוה חדשותיות: פלמ"ח, אצ"ל (עקב כינוס של ותיקי האירגונים או עקב מעורבותם בפוליטיקה הישראלית העכשווית), 'הספר הלבן' (על רקע הוויכוח על ההתנחלויות), 'מי נתן את ההוראה', 'הסכם מינכן', המורה יוכל להיתלות באיזכורים המזדמנים של נושאים ומושגים ולהסביר ביתר מלאות את דרך פעולתם של מוסדות ואת הבעיות העקרוניות הקשורות בהם, וכן את רקעם של מושגים ואירועים.

העיסוק התוכני יש בו לסייע גם בקירום טכניקת הקריאה, משום שהוא מחייב גם הסברים לראשי תיבות (בג"ץ, רמטכ"ל), הסברים למלים ומושגים דו משמעיים (שמות

סיגנון ג'ו, סיגנון 'חסידו', או במצב רוח שונה: כועס, שמת, עייף, מתרגש. כל קריאה כזאת היא, כמובן, גם פרשנות.

'משלילי לחיוב'. הכיתה מקבלת טקסט המתאר אדם בעל תכונות שליליות (או תיאור של אירוע שלילי או מערכת יחסים גרועה). המטלה (לכל זוג או קבוצה): לקרוא את הטקסט 'במשקפיים ורודים', כלומר: להפוך את השלילה לחיוב.

השטט את העיצודים. לקרוא קטע בלי להגות את העיצורים, רק את התנועות.

קריאה בקול של טקסט מפי המורה - לסיכום הטיפול בטקסט. המורה יקרא את הטקסט בצורה דרמטית, ותוך כדי קריאה ישמיע מלים במקומות מסוימים, או יחליף מלה במלה אחרת (נרפת-מתאימה, או להיפך - בלתי מתאימה לגמרי). התלמידים יתקנו את המורה במקומות שבהם השינויים שעשה בטקסט לא ייראו להם.

זוג קורא קטע ב'קנון'. אחר מבני הזוג קורא את הקטע כאילו הוא כולו רצוף בסימני שאלה, והשני עונה לו כאילו הוא מפוסק כולו בסימני קריאה, לדוגמה, הקטע 'הישראלים':

- א. יש אנשים שאומרים שקשה להסתדר עם הישראלים?
- א.1. יש אנשים שאומרים...!
- ב. יש אנשים שחושבים שהם דווקא נחמדים?
- ב.1. יש אנשים שחושבים...!

גם כאן, הקריאה היא בגדר פרשנות. התלמידים השומעים יחוו דעתם אילו 'פרשנות' יותר קרובה לרוח הטקסט.

מה מסתתרת? המורה יקרא קטע מטקסט, ובכל פעם שמופיעה מלה מסוימת או אלמנט לשוני מסוים (למשל, שם עצם), הוא ימיר אותו במלה קבוצה אחרת, לדוגמה: הוא יפתח את קריאת הטקסט בשאלה 'מהו השמש' הזאת?

היום מצב השמש' (תעסוקה) לא טוב, ואנשים רבים מחפשים 'שמש' (עבודה). אני מעדיף לעבוד במה שאני עובד עכשיו ולא לחפש 'שמש' אחרת.

א: מהו האהבה הזאת?

בכל הורף הרבה אנשים חולים ב'אהבה' (שפעת). האנשים שחולים ב'אהבה', סובלים בכל הגוף. יש אנשים שהוריקה נגד האהבה חשובה להם מאוד.

קריאת טקסט ארוך*

במסגרת העבודה באולפן, ניתן ורצוי להתמודד עם טקסטים ארוכים. הטקסטים הללו מצויים בעיתונים, במקראות, בחוברות אישים, מקומות, אירועים ובחברות החגים (שבהוצאת האגף). להלן כמה דרכי פעולה שיסייעו בהתמודדות נעימה ומהנה גם עם טקסטים ארוכים יחסית.

1. גייגסו פאזל. מחלקים את הטקסט הארוך לכמה חלקים, ומחלקים את הכיתה לקבוצות שמיספר חבריהן כמיספר הקטעים. המורה ממספר את הקטעים ואת חברי הקבוצה. בשלב הראשון, הלומדים בעלי אותו 'מיספר' מתמודדים (בנפרד משאר חברי הקבוצה) עם הקטע המיוחד להם. לאחר מכן, הם חוזרים לקבוצת האם וכל לומד מדווח על הקטע שקרא. כך מקבלת הקבוצה את התמונה הכוללת.

2. כווריאציה על הפעילות הקודמת: כאשר הטקסט הוא בעל אופי כרונולוגי, או יש בו התפתחות הגיונית (לוגית) ברורה, ניתן לתת לכל קבוצה קטע גזור, ולאחר שכל קבוצה תקרא את הקטע שלה, הכיתה תתכנס ותנסה לשחזר את הסדר הנכון או לבנות את השלם מחלקיו.

3. ראשי פרקים (או פסקאות). הלומדים יקראו את הטקסט הארוך או חלק ממנו, ויסמנו את המשפט המרכזי בכל פסקה, או יתנו לה שם (ראש פרק). צירוף שמות הפסקאות שהציעו התלמידים, יאפשר להם לעמוד על הגיונו והתפתחותו של המאמר/הקטע. המורה גם יכול לשאול שאלה מרכזית לגבי כל פסקה (או לבקש מהתלמידים שישאלו את השאלה), וכך יפטור את עצמו מהצורך להסביר כל מלה.

קריאה במשחק (ברוח הסוגסטופדיה)

התאם את המיקצב. אפשר לתת קטע סיפורי או שיחה כתובה לכיתה. הכיתה תחולק לקבוצות, וכל קבוצה תקבל על עצמה להציג את אותו קטע ב'רוח' אחרת או במקצב שונה: אופרה,

* ראו בהקשר זה מאמרה של ריבה פרלמוטר, 'הוראה בכיתה רב רמתית', הד האולפן 65.

המפלגות, כגון 'הליכוד' ו'עבודה', אינם מובאים כיום בין גרשיים בעיתונים, בשל שכיחות השימוש בהם.

ברצוננו, עם זאת, להזהיר את המורים מפני עיסוק 'פורמאליסטי' גדידא בתיאור מוסדות המדינה, לעולים מ'חבר המדינות' לא היו חסרים בארץ מוצאם מוסדות שלטוניים, חוקתיים ומשפטיים, אלא תוכן אמיתי, דמוקרטי ובלתי תלוי בשרירות ליבם של השליטים - בפעולתם של מוסדות אלה. לכן, אין די לתאר את שלוש ערכאות בתי המשפט בארץ, אלא לעמוד על חשיבותו המיוחדת של בית המשפט העליון כמגן על האזרח, כחוסם סטייה מן החוק על ידי הכנסת או הממשלה.

ב. עצם דרך פעולתו והפקתו של העיתון כמייצג את חופש המחשבה והביטוי, בנושא זה נעסוק בנושאי המשך הבא.

העיתון כמוליך תכנים

כותרות מזמנות

כאמור, הקריאה בעיתון מחייבת את המורה להשלים פערים בידע העולם של הלומדים, שכן כל אירוע קשור למערכת שלמה, להלן רשימה של כותרות מעיתון הארץ, מיום 20.11.92 (אגב, לא לפחד מעיתון הארץ! הכותרות והידיעות החדשותיות בו מנוסחות בעברית קלה ונוחה יותר ללומד מאשר בשאר העיתונים היומיים).

ננעל הסיבוב השביעי של השיחות הדו־צדדיות בווישינגטון, חילוקי דעות חריפים בין ישראל לפלשתינאים ביחס לזכויות המתנחלים.

דרך כותרת כזו אפשר להציג את תהליך המו"מ לשלום, ולחזור לאחור להסכמי הפרדת הכוחות (עם סוריה ומצרים), קמפ דייוויד ועוד.

הסכם בגבעה הצרפתית: רשות העתיקות יתרה ומסרה גלוסקמאות לקבורה.

דרך כותרת זו אפשר להגיע לבעיית היחס לחרדים בחברה הישראלית. - עניין החפירות הארכיאולוגיות וחשיפת קברים עתיקים הוא רק אחד התחומים בבעייתיות זו.

צמרת העבודה גיבשה החלטה: מועמד המפלגה לנשיאות לא ייבחר במרכז.

כותרת זו מאפשרת לנו לעסוק בנושא מוסד הנשיאות, תפקידו ומעמדו של הנשיא וכן דרך בחירתו (ראו להלן).

בית משפט צבאי גזר 16 שנות מאסר על ערבי שהורשע ב-9 מקרי ירי על חיילים.

כאן, כמובן, המקום לעסוק בערכאות (אינסטאנציות) השונות של בתי המשפט בארץ (שלום, מחוזי ועליון), ובסוגי בתי-המשפט (בין דין לעבודה, בית משפט לענייני תעבורה, בית משפט אזרחי, בית משפט צבאי).

הדגמה -

מוסד הנשיאות

סקר ידיעות אחרונות

עזר ויצמן ומרים בן-צורה מועדפים לנשיאות

בעוד כחצי שנה יסיים הנשיא הרצוג את תפקידו ויטנה נשיא חריג. מי מבין הארשים הבאים מתאים ביותר לכהן כנשיא הערדה הבא וזו היתה השאלה שהוצגה בסקר, ואלה הן תוצאות, באוזניים:

31%	עזר ויצמן
24%	מרים בן-צורה מנקמת המדינה
15%	לובה אליאב
18%	מאיר שמגר נשיא בהמשך העליון
8%	דוד לוי
0%	חייקה גרוסמן
7%	לא השיבו

הסקר נערך לפי מידגם מייצג של 1000 איש. הייצוגיות הנוגדת בישראל, בין היתר 24 ו-24 בספספס. השתתפו בסקר 623 איש.

מסדת השיעור: מבחינה תוכנית - התלמיד יכיר את מוסד הנשיאות וכן את תפקידיו, סמכויותיו ומעמדו של הנשיא; מבחינה לשונית - טיפוח הבנת הנקרא וכן הבעה בעל-פה. חומרי למידה: ידיעה מהעיתון על תוצאות סקר מועמדים, כותרות עיתונים הנוגעות לתפקידו הנשיא.

מסגרת הלמידה: כיתתית ובקבוצות.

פידוט המערך:

I. שיחת רקע מכינה, הכוללת הקניית מלות מפתח כגון: סקר, מועדף, נשיאות.

II. שילוב ידע עולם קודם של התלמידים בשיחה המכינה - האם יש נשיא בארץ שממנה הם באים? מה תפקידו שם? מהו חלקת התפקידים בינו לבין ראש הממשלה?

III. העברת התוכן דרך הכותרת והידיעה האקטואליות המופיעות בעיתון. במקרה זה, הידיעה דנה בסקר שבדק את העדפת הציבור לגבי המועמדים לנשיאות. התלמידים, המחולקים לקבוצות, מתבקשים לענות על כמה שאלות כגון: מהו המידע שניתן לקבל מהידיעה לגבי מוסד הנשיאות? ולמשל, האם מוצע יותר ממועמד אחד? האם יש הגבלה של מין, גיל וכו' למועמד?

IV. המורה אוסף את המידע שהתקבל מהקבוצות השונות, ואז יכתוב על הלוח שאלות נוספות ששואלים התלמידים לגבי מוסד הנשיאות - שאלות שאין עליהן מענה בידיעה על הסקר. ניתן לחזור עתה להשוואה בין מוסד הנשיאות בארצות המוצא של התלמידים לבין מה שהתברר כבר על מוסד הנשיאות בארץ.

V. המשך העבודה בקבוצות: הכיתה מחולקת לשתי קבוצות. כל אחת מקבלת כותרות שונות מהעיתונים הנוגעות לתפקידו הנשיא בישראל. כגון:

אתמול הגיש שגריר צרפת את כתב האמנתו לנשיא.

לקראת ראש השנה - אנשי הסגל הדיפלומטי באו לברך את הנשיא.

הנשיא הרצוג זימן את יצחק רבין לשיחה בקשר להרכבת ממשלה.

השאלות שיפנו לתלמידים:

מה ניתן להסיק מהמשפטים לגבי תפקידו הנשיא?

האם יש סמכויות לנשיא? אילו?

VI. ריווח מהקבוצות וסיכום.

© כל הזכויות שמורות

לאגף לחינוך מבוגרים, משרד החינוך והתרבות
הוצאה לאור: מחלקת הפירסומים,

משרד החינוך והתרבות

עיצוב: רויטל תרן

סדר ודפוס: פלס